

EFFECTMETING: “JUST BENEATH THE SURFACE; EEN ADVIES OVER EEN NIEUW URBAN PODIUM IN ROTTERDAM” (JULI 2006)

1. Korte omschrijving van het advies

Rotterdam staat bekend om haar sterke en actieve grootstedelijke jongerencultuur, de meest vernieuwende concepten worden in Rotterdam ontwikkeld. Inmiddels is de vernieuwende kracht van de grootstedelijke jongerencultuur (urban culture) diep in de culturele sector doorgedrongen. Het gaat hier voornamelijk om talentontwikkeling en cultuureducatie. Voor gevestigde kunstinstellingen biedt urban culture aanknopingspunten voor bredere cultuurparticipatie en publiekswerving. Tevens biedt de grootstedelijke jongerencultuur nieuwe impulsen om het aanbod beter op de doelgroep aan te laten sluiten en ontstaan hierdoor ontwikkeltrajecten waarin talenten opgeleid worden tot peereducator en communityworker. Echter, op het gebied van de artistieke ontwikkeling en presentatie van vernieuwende urbanproducten heeft Rotterdam een achterstand. Er ontbreekt een plek waar alle uitingen uit de urban culture bij elkaar komen en zich verder ontwikkelen. De populaire en mondiale urban culture, zoals de HipHop en R&B, is het zichtbaarst. Verschillende etnische jongerenculturen en uitingen daarentegen blijven nog teveel binnen het eigen (feestzalen)circuit hangen en krijgen weinig gelegenheid om zich op bestaande podia te manifesteren. Het is van belang een platform te creëren waar zowel de mondiale als de plaatselijke hervertaalde kunst en cultuur van jongeren bij elkaar komt. Deze plek dient in het hart van het Rotterdamse urban circuit gecreëerd te worden opdat zowel de culturele als de economische sector aansluiting kunnen maken. De Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur verwacht dat de versterking van urban culture in de basis op termijn ook impulsen geeft aan de creatieve industrie.

Het advies is bedoeld om de gestagneerde ontwikkeling van Stichting Kleurrijk Centrum/Mplex (een podium voor urban music en culture) weer op gang te helpen en de gereserveerde €199.000 te gebruiken voor nieuwe initiatieven met betrekking tot de voortzetting van een urban podium.

Tijdens het adviestraject is met behulp van een aantal experts onderzocht welke nieuwe initiatieven het beste in staat zijn om een basisfunctie in te vullen. Er is gelet op de missie en visie, het doel en de inhoud van het programma, het publieksbereik en de werking naar de culturele en aanpalende sectoren. De Raad adviseert om twee initiatieven te bundelen in een nieuw op te richten stichting. Het gaat hierbij om de initiatieven The Global Village en New Skool Rotterdam. Het fusieproces dient in een informatietraject van circa drie maanden plaats te vinden en zal door een extern aan te trekken informateur en formateur in drie fases worden vormgegeven. Intussen zijn beide partijen officieus gepolst en zij staan positief over een dergelijke fusie.

Daarnaast dient het advies ter ondersteuning voor een krachtige participatie van Rotterdamse jongeren in de culturele sector.

De initiatiefnemers zijn uitdrukkelijk verzocht om geen ideeën te ontwikkelen met betrekking tot een nieuwe locatie voor een nieuw urban podium. In ‘Just beneath the surface’ wordt de gemeente Rotterdam aanbevolen daar zelf ideeën over te bedenken en een exploitatie- en investeringsbudget ervoor vrij te maken.

2. Gang door het gemeentelijke apparaat

13 juli 2006: Advies ‘Just beneath the surface’ is inclusief een begeleidende brief door de RRCK aangeboden aan wethouder Kaya.

4 oktober 2006: Advies ‘Just beneath the surface’ ingekomen in de Procedurevergadering van de commissie Jeugd, Onderwijs en Cultuur. Behandelvoorstel: Agenderen voor een komende overlegvergadering (dd. 1 november 2006).

7 november 2006: Het college van B en W heeft besloten om het advies 'Just beneath the surface' van de Raad van Rotterdamse Kunst en Cultuur (RRKC) over te nemen en de programmering van urban culture vanaf 2007 te versterken. Voor dit doeleinde wordt een nieuwe stichting opgericht die bestaat uit een viertal initiatiefnemers uit de urban scene. Hiermee wordt de functie van de in 2005 failliet verklaarde Stichting Kleurrijk Centrum/Mplex opnieuw ingevuld. De plannen van de vier initiatiefnemers zijn geselecteerd uit meerdere bij de RRKC ingediende aanvragen.

9 november 2006: In de gemeenteraad is de motie Integratie Urban Culture met Rotterdam Europese Jongerenhoofdstad 2009 aangenomen. De gemeenteraad besluit om de middelen die in het investeringsplan (3 oktober 2006) gereserveerd zijn voor de Urban Culture Podium (€ 15 miljoen) te bestemmen voor een bestemmingsreserve Europees Jongeren Hoofdstad.

11 januari 2007: Lucien Kembel is als informateur benoemd en start met het schrijven van een artistiek en zakelijk profiel voor de nieuw op te zetten stichting over het vervolg van Mplex (€199.000). Aan de hand van dit profiel maakt een formateur een bedrijfsplan. Daarna komt de zakelijk leider in beeld.

23 februari 2007:

Informateur Lucien Kembel levert zijn rapport aan bij de dienst Kunst & Cultuur over het vervolg van Mplex (€199.000).

Belangrijkste conclusies/aanbevelingen:

- De uitgangspunten, zoals geformuleerd door de twee partijen (vier initiatiefnemers), bieden aanleiding om aan te nemen dat er voldoende basis is voor een Urban Podium in Rotterdam.
- De twee partijen hebben zich bereid verklaard samen vorm te geven aan een artistiek profiel, en willen daar concreet invulling geven door aan bestaande plannen voor 2007/2008 een integrale visie te verbinden en een programma samen te stellen.
- De twee partijen zijn gedreven en ambitieus, maar beschikken nog niet over genoeg kennis en ervaring om de samenwerking volledig gestalte te geven en moeten hierin zeer intensief in worden ondersteund door professionals.
- Er moet worden ingezet op een 'zwaar' bestuur dat beschikt over relevante kennis en ervaring met een breed in te zetten netwerk, zowel nationaal als internationaal.
- Betrokken partijen zullen ook op het gebied van artistiek management goed begeleid c.q. opgeleid moeten worden.
- Er moet op korte termijn helderheid worden verschaft over de onderliggende bevoegdheids/beslissingsstructuren van de partijen.
- Heroverwegen van zowel het financiële kader als tijdsplanning is gewenst.
- Er moet duidelijkheid worden verschaft over de vestiging van een fysiek Urban Podium.
- Er moet een stappenplan worden opgezet voor de korte termijn (2007), de middellange termijn (2008) en de lange termijn (2009-2013).
- Voordat de formatiefase wordt ingezet is het goed nog even een aantal zaken op scherp te zetten, hiervoor zou er nog minimaal een tot twee gesprekken met de partijen moeten worden gevoerd.

28 februari 2007:

De commissie Jeugd, Onderwijs en Cultuur bespreekt de reactie van het college op het advies van de Raad voor Kunst en Cultuur (RRKC) 'Just beneath the surface' over de ontwikkeling van o.a. een urban poppodium als vervolg op Mplex.

Reacties van de wethouder op vragen van de commissieleden:

- De vrijgevallen Mplex-gelden worden ingezet voor nieuwe activiteiten van de vier initiatiefnemers uit meerdere bij de RRKC ingediende plannen.
- Er moet onderscheid gemaakt worden tussen de Mplex-gelden (€199.000) voor de Just beneath the surface-aanvragen voor Urbanpop en de € 15 miljoen voor Urban Culture, dat valt onder het Europese Jongerenjaar 2009.

- De wethouder geeft aan de aanvragen voor Urbanpop/Mplex-gelden te zien als een voorbode op de bestedingen voor Urban Culture.

26 april 2007

Conform een motie van de raad van 9 november 2006 worden de plannen voor het Urban Culture Podium (€ 15 miljoen) geïntegreerd binnen Jongerenhoofdstad 2009.

3. Waarneembare effecten

- In het slotadvies van 'Just beneath the surface' is gesteld dat de vier initiatiefnemers uitdrukkelijk niet zijn verzocht om ideeën te ontwikkelen met betrekking tot een nieuwe locatie voor een nieuw podium. De gemeente wordt aanbevolen daar zelf ideeën over te bedenken en een exploitatie- en investeringsbudget ervoor vrij te maken.

Gevolgen: In **november 2006** heeft de gemeenteraad besloten om de middelen die in het investeringsplan (3 oktober 2006) gereserveerd zijn voor een Urban Culture Podium te bestemmen voor een bestemmingsreserve Europees Jongeren Hoofdstad. Het gaat hierbij om een bedrag van € 15 miljoen.

Uit 'Begroting 2007 van de Gemeente Rotterdam' (blz. 24, punt 21 en blz. 141) "Urban culture

In 2007 zullen wij bezien onder welke voorwaarden, waaronder de huisvesting, de programmering van urban culture kan worden bevorderd. Huidige initiatieven voor urban culture hebben op dit moment geen eigen vast podium, maar programmeren vooralsnog op verschillende plaatsen in de stad."

- Vanaf dit gemeenteraadsbesluit ontstaat er bij diverse partijen al vrij snel (spraak)verwarring tussen de bestedingen voor een 'podium voor urban music en culture' uit de Mplex-gelden (€199.000) en de 15 miljoen euro voor een 'Urban Culture Podium'. De termen lijken zodanig op elkaar dat ze door elkaar worden gebruikt. Ter illustratie van de ontstane verwarring het volgende krantenartikel uit het Algemeen Dagblad van 1 maart jl:

"...met het aanstellen van Lucien Kembel als 'informatie' heeft de voorbereiding voor een podium voor urban culture een gezicht gekregen. Kembel is gevraagd een zakelijk en artistiek plan neer te zetten wat moet uitmonden in een bedrijfsplan voor het urbanpodium. Uiteindelijk wordt voor het podium een zakelijk leider gezocht. Volgens Kaya moet dat nog dit jaar gebeuren.

De gemeente Rotterdam reserveerde in november al vijftien miljoen euro voor een podium voor urban culture. Met een PvdA-motie werd het geld weggezet tot het jaar 2009, wanneer Rotterdam zich presenteert als Jongerenhoofdstad. Kaya wil dat het podium in aanloop naar 2009 al actief is.

Met de uitvoer van de plannen borduurt de gemeente voort op het advies 'Just beneath the surface' van de Rotterdamse Raad voor Kunst & Cultuur (RRKC) dat positief adviseerde over een urbanpodium."

4. Beoordeling en vervolgstappen

Na bijna een jaar na het verschijnen van het rapport 'Just beneath the surface' zijn er nog geen activiteiten verricht onder de gezamenlijke paraplu van Global Village en New Skool Rotterdam (GV/NSR). In de behandeling in de raad en in de publiciteit is verwarring ontstaan over de programmering die wordt voorgesteld in "just beneath the surface" en het grootstedelijk podium voor urban culture dat met het oog op het Jongerenjaar 2009 moet worden gerealiseerd en waarvoor een bedrag van € 15 miljoen is uitgetrokken. De wethouder maakt dit onderscheid overigens wel en ziet de programmering als een voorbode van het te realiseren podium. Niet duidelijk is of de gemeenteraad dit onderscheid ook wil maken.

Informateur Lucien Kembel, de initiatiefnemende instellingen en de DKC komen met voorstellen voor een zakelijk leider. De DKC honoreert vervolgens een van deze voorstellen.

Daarnaast bereiden de initiatiefnemende instellingen de oprichting van een stichting voor.

Al met al lijkt in het vroege najaar, mits de wethouder aan de raad een concreet voorstel voorlegt, voldoende basis te zijn gecreëerd om met de daadwerkelijke voorbereiding van de programmering te starten. Daarmee zou vooruitlopend op de besluitvorming rondom een grootstedelijk podium medio 2009 vanaf eind 2007 een urban culture programmering op bestaande locaties al op gang kunnen zijn.

GC

Juni 2007